

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 8P/260/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813208822
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2014:8813208822.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. S. U., H.. XX.XX.XXXX, bytom pri starej matke, zast. kolíznym opatrovníkom G. X., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Vranov nad Topľou, na návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny, Námestie slobody 5, 093 28 Vranov nad Topľou, za účasti: matky: K. U., H.. XX.XX.XXXX, E. S. XXX, otca: A. L.Q., H.. XX.XX.XXXX, R. C. E. S. XXX, toho času na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou D. K., súdnou tajomníčkou OS Humenné, starej matky: Q. F., H.. XX.XX.XXXX, C. E. S. XXX, o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti t a k t o

rozhodol:

Súd z r u š u j e náhradnú osobnú starostlivosť k maloletému S. U., H.. XX. XX. XXXX nariadenú rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. Nc 281/2001 zo dňa 05. 02. 2001.

Maloletý S. U., H.. XX. XX. XXXX sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

Otec je p o v i n n ý platiť výživné na maloleté dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti u maloletého S. U., H.. XX.XX.XXXX, ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. Nc 281/2000 zo dňa 05.02.2001. Svoj návrh odôvodnil tým, že z družného vzťahu K. U., H.. XX.XX.XXXX B. A. L., H.. XX.XX.XXXX, pochádza jedno maloleté dieťa S. U., H.. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. Nc 281/2000 zo dňa 05.02.2001 bol maloletý S. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, Q. F.. Dôvodom bola skutočnosť, že maloletý S. sa narodil maloletej matke, ktorá nemohla v danej dobe niesť zodpovednosť za jeho výchovu. Maloletý S. je od septembra 2013 žiakom 5. ročníka Základnej školy v H. D.. Doposiaľ už dvakrát opakovane ročník. V uplynulom školskom roku mal vymeškaných a neospravedlnených 554 vyučovacích hodín. Je teda evidentné, že stará matka výchovu maloletého dieťaťa nezvláda. S. je zdravý a jeho ošetrojúcou lekárkou je MUDr. Č.. Sociálnym šetrením v rodine maloletého dieťaťa dňa 02.08.2013 bolo zistené, že dieťa má v náhradnom rodinnom prostredí zabezpečené všetky potreby pre jeho priaznivý vývin. Matka maloletého dieťaťa, K. U., H.. XX.XX.XXXX, žije a býva v E. S.. Poberá dávku v hmotnej núdzi, pre účely ktorej je posudzovaná samostatne. Šetrenie potvrdilo, že matka je s maloletým S. v dennodennom kontakte. Otec maloletého dieťaťa, A. L., H.. XX.XX.XXXX, žije podľa slov starej matky v Čemernom,

má vlastnú rodinu a maloletého S. nekontaktuje. Nakoľko v súčasnosti zanikli dôvody, pre ktoré bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti a matke nič nebráni, aby zabezpečovala starostlivosť a výchovu o maloletého S., navrhovateľ žiadal, aby súd po vykonanom dokazovaní zrušil náhradnú osobnú starostlivosť k maloletému S., zveril ho do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal platením výživného na mal. S., podľa jeho schopnosti, možnosti a majetkových pomerov.

Matka a stará matka s návrhom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasili.

Opatrovníčka otca a kolízny opatrovník sa k návrhu nevyjadrili.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi: výpoveďami účastníkov, písomnou správou navrhovateľa, oznámením ošetrujúcej lekárky maloletého, správou Základnej školy v H. D., správou Obecného úradu E.Á. S., potvrdením ÚPSVaR, odbor služieb zamestnanosti, správou ÚPSVaR, odbor sociálnych vecí a rodiny, oboznámením sa s pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. Nc 281/2001 a zistil tento skutkový stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k.Nc/281/2001- 7 zo dňa 05.02.2001 bol maloletý S. U., H.. XX.XX.XXXX zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky Q. F., H.. XX.XX.XXXX. Matke vyživovacia povinnosť určená nebola. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 13.03.2001.

Stará matka so zrušením náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila, nakoľko o vnuka S. sa stará od narodenia. Vychováva ho v podstate od perinky. Matka ho nechala tak a teraz žije so svojim druhom. Je pravdou, že S. chodí ku svojej matke, nakoľko táto býva asi dve chatrče od nich, ale tento s mamou bývať nechce, nechce u nej vôbec spať. Stará matka býva s S. sama, má pre neho vytvorené dobré bytové podmienky. S. ju oslovuje mama, svoju mamu volá menom. Maloletý starú mamu rešpektuje, počúva, aj keď má určitý problém so školskou dochádzkou. Stará matka doma S. vždy vypraví do školy, dá mu peniaze, nachystá desiatu. Nevie prečo on do školy nedoceňuje, bude musieť na neho dávať väčší pozor. Ona zabezpečuje celý chod domácnosti, teda varí, perie, o S. sa osobne stará. Jej príjem pozostáva z príspevku v náhradnej osobnej starostlivosti vo výške 130 eur a z aktivačného príspevku vo výške 120 eur mesačne. Výdavky má bežné, spojené so zabezpečením stravy, ošatenia, hygienických potrieb.

Matka vo svojej výpovedi potvrdila, že syn S. je v podstate od narodenia vychovávaný u jej mamy. S. sa jej narodil ako maloletej matke, teda nemohla niesť zodpovednosť za jeho výchovu. V súčasnosti býva s druhom A. R., žijú spolu osem rokov. Okrem S. matka iné deti nemá. S. k matke cez deň príde, trošku u nej posedí, ale hneď odíde preč. S. v domácnosti matky nechce žiť a nechce ju počúvať. Matka u neho nemá taký rešpekt, oslovuje ju menom. Žiadala, aby súd ponechal S. v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Táto ešte ako tak zvláda jeho výchovu, dobre sa o neho stará, u nej má dieťa vytvorené dobré bytové podmienky. Matka si myslí, že ona by jeho výchovu nezvládla. Synovi matka dáva peniaze na cestu do školy, na stravu, ako aj na autobus.

Navrhovateľ mal za to, že dôvody, pre ktoré bol mal. S. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti už pominuli. Matka je zdravá, spôsobilá poskytnúť dieťaťu potrebnú starostlivosť. Aj vykonaným dokazovaním bolo potvrdené, že stará matka nezvláda výchovu maloletého dieťaťa. Hoci sa matka bráni prevzatíu zodpovednosti za dieťa, je zdravá, schopná sa o dieťa postarať. Matka je ako rodič povinná dieťaťu zabezpečiť potrebnú starostlivosť.

Zo správy ÚPSVaR vo Vranov nad Topľou súd zistil, že z družného vzťahu K. U., H.. XX.XX.XXXX B. A. L., H.. XX.XX.XXXX sa dňa XX.XX.XXXX narodil maloletý S. U.. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, sp.zn. Nc 281/2000 zo dňa 05.02.2001 bol maloletý S. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, Q. F., H.. XX.XX.XXXX, C. E. S. XXX. Dôvodom bol fakt, že maloletý S. sa narodil maloletej matke a tá nemohla v danej dobe niesť zodpovednosť za jeho výchovu. Stará matka, Q. F., žije a býva s vnukom v chatrči v obci E. S.. Chatrč pozostáva z jednej skromne zariadenej izby, v

ktorej je zavedený elektrický prúd. V domácnosti si kúria drevom a vodu majú zo studne. Stará matka v súčasnej dobe vykonáva aktivačné práce a poberá dávku v hmotnej núdzi. Jej mesačný príjem je 273 eur. Zvýšené výdavky má spojené s poplatkom za elektrinu vo výške 30 eur mesačne, s úhradou cestovného pre vnuka vo výške 30 eur mesačne a so splátkou za telefón vo výške 10 eur mesačne. Stará matka nesúhlasí, aby bol jej vnuk S. zverený do osobnej starostlivosti svojej matky, pretože ona ho vychovala od perinky, vnuk ju považuje za svoju matku a tak ju aj volá. Maloletý S. U. je žiakom 5. ročníka Základnej školy H. D.. Doposiaľ už dvakrát opakoval ročník. V uplynulom školskom roku mal vymeškaných a neospravedlnených 554 vyučovacích hodín. V mesiaci október 2013 vymeškal 55 neospravedlnených vyučovacích hodín. Je teda evidentné, že stará matka má problém s výchovou maloletého dieťaťa. Stará matka bola preto rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 2T 87/2013-84 zo dňa 19.06.2013 odsúdená na trest povinnej práce vo výmere 200 hodín, ktorý ešte nezačala vykonávať. Maloletý S. je zdravý a jeho detskou ošetrojúcou lekárkou je MUDr. Č.. Patrik má rád svoju matku, pravidelne ju chodí navštevovať, keďže býva od nej len dve chatrče ďalej. Maloletý relatívne dobre vychádza s terajším matkiným druhom A. R., ale chce zostať bývať pri babke, lebo sa vyjadril, že ona je jeho matka a svoju biologickú matku volá len krstným menom. So svojim biologickým otcom, A. L., maloletý nie je v kontakte. Otec si voči nemu neplní ani vyživovaciu povinnosť. Matka si voči nemu vyživovaciu povinnosť plní. Kупuje mu veci a každý týždeň mu dáva 1 euro. Sociálnym šetrením bolo zistené, že maloletý každý deň navštevoval svoju matku, kým sa nezačalo konanie vo veci zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti. Matka, K. U., žije a býva spolu so svojim druhom, A. R. v chatrči v obci E. S.. Chatrč pozostáva z jednej skromne zariadenej izby, v ktorej je zavedený elektrický prúd. V domácnosti si kúria drevom a vodu majú zo susediacej bytovky. Matka poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 125,57 eur mesačne, na účely ktorej je posudzovaná samostatne. Zvýšené výdavky má spojené s poplatkom za elektrinu vo výške 55 eur mesačne. Matka pri osobnom pohovore uviedla, že má veľmi rada svojho syna a je schopná poskytovať mu osobnú starostlivosť aj so svojim terajším druhom, ale syn nechce s nimi bývať a chce zostať pri svojej starej matke. Matka má však obavy, či stará matka zvládne výchovu svojho vnuka, keďže ten minulý rok vymeškal 554 vyučovacích hodín a je reálny predpoklad, že bude odsúdená na výkon trestu odňatia slobody. Otec, A. L., žije a býva, podľa slov starej matky, v Č. so svojou novou rodinou. Na výživu svojho maloletého syna S. neprispieva žiadnym spôsobom a nejaví oňho záujem. Dôvody, pre ktoré bol maloletý S. U. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky pominuli. Matka je zdravá a spôsobilá poskytnúť maloletému dieťaťu osobnú starostlivosť. Vzhľadom k týmto zisteným skutočnostiam, navrhol, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal platením výživného.

Ošetrojúca lekárka maloletého S. MUDr. B. Č. v písomnej správe uviedla, že maloletý je v jej zdravotnej starostlivosti od narodenia. Doteraz prichádza na vyšetrenia v sprievode starej matky, pani F.. V zásade sa dá povedať, že uložené pokyny rešpektuje, dieťa je vždy čisté, upravené, nemá nevhodné správanie, ani slovné vyjadrovanie. Aj keď má tendenciu k častejším návštevám zdravotníckeho zariadenia, svojvoľne doma neostáva, so školskou dochádzkou zatiaľ problém nemal.

Zo správy Základnej školy H. D. súd zistil, že maloletý S. je žiakom 5. ročníka. Jeho výchovno-vzdelávacie výsledky sú na veľmi nízkej úrovni. Domáca príprava celkom absentuje, čo je spôsobené málo podnetným prostredím, z ktorého žiak pochádza. Na vyučovaní je nesústredený, vyrušuje, odmieta pracovať, nerešpektuje pokyny vyučujúcich. Za mesiac február 2014 vymeškal 80 vyučovacích hodín, z toho 35 neospravedlnených. V mesiaci marec 2014 vymeškal 72 vyučovacích hodín, pričom všetky sú neospravedlnené. Časté sú u žiaka úteky z posledných vyučovacích hodín. K danému problému pristupuje ľahostajne, nemá žiadny záujem o školu a vzdelanie. Celkom v tomto školskom roku k 31.03.2014 vymeškal maloletý S. 439 hodín, z toho 251 neospravedlnených. Rodičia ani iní rodinní príslušníci, stará matka Q. F.E., sa doteraz nezaujímal o výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka. Rodičovského združenia sa tiež nezúčastnili. Žiakovi od začiatku školského roka nikto z príbuzných nezabezpečil školské pomôcky - písacie potreby, zošity, prezuvky, úbor na telesnú východu a podobne. Ako žiak ZŠ nemá na vyučovanie nič, pričom nie je žiakom v hmotnej núdzi - pomôcky a obed v školskej jedálni nedostáva.

Obecný úrad E. S. vo svojej správe uviedol, že Q. F.Á., H.. XX.XX.XXXX býva v E. S. na popisnom čísle XXX, býva v murovanej chatrči, ktorá má 1 izbu. Táto býva spolu so svojim druhom Jurajom Gáborom, nar. 12.04.1978 a mal. S. U., H.. XX.XX.XXXX, ktorý je v jej náhradnej osobnej starostlivosti. Stará matka,

Q. F., zabezpečuje maloletému S. starostlivosť v plnom rozsahu a žiadne prekážky jej v starostlivosti nebránia. Menovaná bola riešená komisiou verejného poriadku vo veci zanedbávania povinnej školskej dochádzky.

Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, odbor služieb zamestnanosti súdu uviedol, že otec maloletého S. nie je, ani nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Matka maloletého je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 24.10.2008 naďalej. Stará matka maloletého je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 03.10.2005 naďalej. Matka maloletého poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 125,57 eur od 01.11.2008. Stará matka, Q. F., poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 125,57 eur od 01.02.2004. Ďalej poberá opakovaný príspevok dieťaťu zverenému do náhradnej starostlivosti od 01.01.2006 v sume 128,17. Príjemcom prídavku na dieťa S. U. vo výške 23,10 eur je obecný úrad, z dôvodu záškoláctva dieťaťa.

Podľa § 47 ods. 1 písm. d), ods. 2 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len v vážnych dôvodoch, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

V zmysle § 62 ods. 3 a 4 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd

prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa ust. § 153 ods. 1 O.s.p., súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak

o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že návrh navrhovateľa je dôvodný, preto zrušil u maloletého S. náhradnú osobnú starostlivosť. Dôvodom nariadenia náhradnej osobnej starostlivosti bola skutočnosť, že maloletý S. sa narodil maloletej matke a táto nemohla v danej dobe niesť zodpovednosť za jeho výchovu. Matka je v súčasnosti zdravá, schopná postarať sa o dieťa a nemá žiadne iné maloleté deti. S maloletým S. je matka v dennodennom kontakte, nakoľko táto býva neďaleko od starej matky. Nie je dôvod na to, aby naďalej pretrvávala náhradná osobná starostlivosť k maloletému. Súd zároveň poukazuje na správy základnej školy, ktoré preukazujú, že stará matka výchovu maloletého S. nezvláda. Tento si neplní školské povinnosti, za čo bola stará matka v trestnom konaní odsúdená a bol jej uložený trest povinnej práce. Keďže pominul dôvod, pre ktorý bola u maloletého S. nariadená náhradná osobná starostlivosť, matka je toho času plnoletá a schopná sa o dieťa postarať, súd náhradnú osobnú starostlivosť zrušil a maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky.

Súd zároveň otcovi určil vyživovaciu povinnosť. Nakoľko pobyt otca nie je známy a súd nemal preukázané jeho príjmy a výdavky, zaviazal ho platením výživného v minimálnej výške. Zákon o rodine stanovuje minimálnu hranicu výšky výživného, ktoré musí platiť každý rodič bez ohľadu na zárobné pomery. V súčasnosti minimálne výživné činí 27,13 eur mesačne.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.